

नेपाल सरकार
स्वास्थ्य तथा जनसंख्या मन्त्रालय

पत्र संख्या: २०८१/८२/४/प्रा.स्था.स्वा.

च.न.: ६

२२३५८०
२६२६९६
२६९७३६
२६२८०२
२६२९८७
२६२४६८
२६२५४३

रामशाहपथ
काठमाडौं, नेपाल

मिति: २०८१/०४/१३

श्री संघीय मामिला तथा सामान्य प्रशासन मन्त्रालय,
सिंहदरवार, काठमाडौं।

विषय: सुर्तीजन्य पदार्थ तथा मदिरा नियन्त्रण तथा नियमनका गर्ने सम्बन्धमा।

सुर्तीजन्य पदार्थ तथा मदिराको प्रयोगको कारण स्वास्थ्यमा गम्भिर असर पुग्ने तथा विभिन्न रोगहरू लागेर मानिसहरूको मृत्यु हुने गरेको हुँदा सुर्तीजन्य पदार्थ तथा मदिरा नियन्त्रण तथा नियमनका लागि विद्यमान कानूनहरूको प्रभावकारी रूपमा कार्यान्वयन गर्न आवश्यक रहेको छ। यस कार्यमा स्थानीय तहको भूमिका महत्त्वपूर्ण रहेको हुँदा स्थानीय तहले विद्यमान कानून बमोजिम कार्यान्वयन गर्न सकिने कानुनी व्यवस्थाहरू र क्रियाकलापहरू प्रभावकारी रूपमा कार्यान्वयन गर्न गराउन तहाँ मन्त्रालय मार्फत स्थानीय तहहरूलाई जानकारी एवं परिपत्र गरिदिने व्यवस्थाको लागि अनुरोध छ।

विद्यमान कानून अनुसार सुर्तीजन्य पदार्थ तथा मदिरा नियन्त्रण तथा नियमनका लागि स्थानीय तहले गर्न सकिने मुख्य मुख्य कार्यहरू लिपिवद्ध गरि यसै पत्र साथ संलग्न गरि पठइएको व्यहोरा अनुरोध छ।

सौगात सम्वाहाडफे
शाखा अधिकृत

बोधार्थ

श्री राष्ट्रिय स्वास्थ्य शिक्षा, सूचना तथा संचार केन्द्र, टेकु, काठमाडौं।

नेपाल सरकार

स्वास्थ्य तथा जनसंख्या मन्त्रालय

राष्ट्रिय स्वास्थ्य शिक्षा, सूचना तथा संचार केन्द्र

फोन नं.: ०१-४३५४२७१

०१-४२५४३५०

०१-४३५४६९३

Email: info@nheicc.gov.np

Website: www.nheicc.gov.np

प.सं.: ०८१/०८२

च.नं.: १०

पचली, टेकु

काठमाडौं, नेपाल

मिति: २०८१/०३/२७

विषय: सुर्तीजन्य पदार्थ नियन्त्रण तथा नियमन र मदिराको नियमन गर्ने सम्बन्धमा ।

श्री स्वास्थ्य समन्वय महाशाखा
स्वास्थ्य तथा जनसंख्या मन्त्रालय,
रामशाहपथ, काठमाडौं ।

स्वास्थ्य तथा जनसंख्या मन्त्रालय
रामशाहपथ, काठमाडौं

दर्ता नं.:- २२५

दर्ता मिति:- २०८१/०३/२७

उपरोक्त सम्बन्धमा सुर्तीजन्य पदार्थको प्रयोगको कारण नेपालमा वर्षेनी ३९,००० भन्दा बढी मानिसहरूको मृत्यु हुने गरेको छ । त्यसैगरी मदिराको प्रयोगको कारण स्वास्थ्यमा गम्भिर असर पुग्ने र विभिन्न रोगहरू लागेर मानिसहरूको मृत्यु हुन्छ । त्यसैले सुर्तीजन्य पदार्थ तथा मदिरा नियन्त्रण तथा रोकथामको लागि विद्यमान कानूनहरूको प्रभावकारी रूपमा कार्यान्वयन गर्नुपर्दछ । स्थानीय सरकारले विद्यमान कानून बमोजिम कार्यान्वयन गर्न सकिने कानूनी व्यवस्थाहरू र क्रियाकलाप यसै साथ संलग्न छन् । उक्त कानूनी व्यवस्थाहरू कार्यान्वयनको लागि स्थानीय तहमा पत्रचारको लागि अनुरोध छ ।

स्वास्थ्य तथा जनसंख्या मन्त्रालय
रामशाहपथ, काठमाडौं
२०८१/०३/२७

केशवराज पण्डित
२०८१/०३/२७

केशवराज पण्डित

निर्देशक

सुर्तीजन्य पदार्थ तथा मदिरा नियन्त्रण तथा नियमनको लागि स्थानीय सरकारले गर्न सकिने मुख्य मुख्य कार्यहरू:

१. सार्वजनिक स्थलमा धूम्रपान तथा सुर्तीसेवन गर्न नपाउने अत्यन्त जरुरी सूचना जारी गर्ने (सूचनाको फर्म्याट यसको अन्तमा राखिएकोछ),
२. शैक्षिक संस्था, स्वास्थ्य संस्था, बालगृहको १०० मिटर वरपर सुर्तीजन्य पदार्थको विक्री वितरण निषेध गर्ने,
३. कसैले पनि अर्को व्यक्तिको उपस्थितिमा नीजी सवारी साधन र नीजी घरमा धूम्रपान गर्न नपाउने जानकारी सवैलाई गराउने,
४. चुरोट तथा अन्य सुर्तीजन्य पदार्थ र मदिरा १८ बर्ष भन्दा मुनिका बालबालिकालाई विक्री नगर्ने र उनीहरूलाई विक्री गर्न नलगाउने,
५. हरेक सार्वजनिक स्थलमा व्यवस्थापक (कार्यालय प्रमुख वा प्रमुख) ले भवनको मुख्य प्रवेशद्वारमा कम्तिमा ३० सेमी लम्बाइ र २० सेमी चौडाइको सूचना टाँस गर्नु पर्ने साथै भवनको भित्री द्वारमा कम्तिमा २० सेमी लम्बाइ र १५ सेमी चौडाइको सूचना टाँस गर्नु पर्ने (यसको फर्म्याट यसको अन्तमा राखिएकोछ),
६. सुर्तीजन्य पदार्थको नियन्त्रण तथा नियमन गर्नको लागि सुर्तीजन्य पदार्थ विक्रीवितरण गर्न पाउने लाइसेन्स लिएकाहरूले मात्र विक्रीवितरण गर्ने व्यवस्था गर्ने,
७. कसैले पनि फुटकर रुपमा चुरोट, बिँडी वा सिगारको खिल्ली बिक्री वितरण गर्न पाउँदैनन् । यसो गरेमा सुर्तीजन्य पदार्थ (नियन्त्रण तथा नियमन गर्ने) ऐन २०६८को दफा १७ बमोजिम दश हजार रुपैयाँ सम्म जरिवाना हुनेछ भनेर सवैलाई जानकारी गराउने,
८. कसैले पनि मदिराको होर्डिङ बोर्ड वा होटेल, रेष्टुरेन्टको साइन बोर्डमा कुनै पनि मदिरा र वियरको फोटो राखी प्रचार प्रसार गर्न नपाइने भएकोले यदि यस प्रकारको विज्ञापन गरेको अवस्था छ भने जनस्वास्थ्य सेवा ऐन २०७५ अनुसार रोक लगाउने,
९. सुर्तीजन्य पदार्थ तथा मदिराको स्थानीय स्तरमा लगाउन सक्ने कर जस्तै व्यवसाय दर्ता तथा नविकरणको लागि अन्य कर भन्दा धेरै लिने,
१०. मदिरा विक्री वितरणको लागि निश्चित पसललाई मात्र लाइसेन्स दिने जथाभावी विक्री वितरण गर्न नदिने
११. मदिरा विक्री वितरणको लागि निश्चित समय छुट्याउने,
१२. गर्भवती महिलालाई चुरोट तथा सुर्तीजन्य पदार्थ र मदिरा विक्री वितरण नगर्ने (कानुन सम्बन्धी विस्तृत विवरण यसको अन्तमा राखिएकोछ),
१३. नेपाल सरकार मन्त्री परिषद्को मिति २०७४ माघ १० को निर्णय अनुसार सुर्तीजन्य पदार्थ (नियन्त्रण तथा नियमन गर्ने) ऐन २०६८ दफा १२ (१) प्रमुख प्रशासकिय अधिकृतलाई सुर्तीजन्य पदार्थ नियन्त्रण तथा नियमनको लागि निरीक्षक तोकिएको हुनाले सोही अनुसार कार्य गराउने,
१४. प्रभावकारी अनुगमन गर्ने ।

Gyanendra

निर्देशक

अनुसूचिहरु

सूचनाको फर्म्याट यस प्रकारको हुनेछ

सार्वजनिक स्थलमा धूम्रपान तथा सुर्तीसेवन गर्न नपाउने अत्यन्त जरुरी सूचना

देहायका सार्वजनिक स्थलमा कसैले धूम्रपान तथा सुर्तीसेवन गर्न पाउने छैन :

(क) होटल, रेष्टुरेण्ट, बार, रिसोर्ट, मोटल, भोजनालय, चमेनागृह, लज, छात्र वा छात्रावास तथा अतिथि गृह,

(ख) सरकारी कार्यालय, निकाय वा संस्था

(ग) शिक्षण संस्था विद्यालय, कलेज, पुस्तकालय, तालिम तथा स्वास्थ्य सम्बन्धी संस्था,

(घ) विमानस्थल, वायुसेवा तथा सार्वजनिक सवारीका साधन,

(ङ) बालकल्याण गृह, शिशु स्याहार केन्द्र, वृद्धाश्रम, अनाथालय, बाल उद्यान तथा क्लब,

(च) उद्योग तथा कल कारखानाका कार्यस्थल,

(छ) चलचित्र घर, सांस्कृतिक केन्द्र तथा नाट्यशाला,

(ज) सार्वजनिक शौचालय,

(झ) रङ्गशाला, कभर्डहल, शारीरिक सुगठन व्यायाम केन्द्र, पौडी पोखरी तथा पुल हाउस,

(ञ) डिपार्टमेण्टल स्टोर तथा मिनी मार्केट,

(ट) धर्मशाला तथा धार्मिक स्थल,

(ठ) सार्वजनिक सवारीका प्रतिकालय तथा टिकट काउण्टर ।

- कसैले यी सार्वजनिक स्थलमा धूम्रपान तथा सुर्तीजन्य पदार्थ सेवन गरेमा सुर्तीजन्य पदार्थ (नियन्त्रण तथा नियमन) ऐन २०६८ को दफा १७ बमोजिम कारबाही र सजाय पाउने छन् ।
- माथिका सबै कार्यालय र सार्वजनिक स्थलमा धूम्रपान तथा सुर्ती सेवन निषेधको सूचना टाँस गर्नुपर्नेछ । सूचना टाँस नगरेमा सुर्तीजन्य पदार्थ (नियन्त्रण तथा नियमन) ऐन २०६८ को दफा १७ बमोजिम व्यवस्थापक (कार्यालय प्रमुख) लाई पाँच हजार रुपैयाँ सम्म जरिवाना हुनेछ ।
- कसैले पनि अन्य व्यक्तिलाई असर पर्ने गरी घर तथा निजी सवारी साधन भित्र धूम्रपान गर्न पाउँदैन ।

Gugunbar

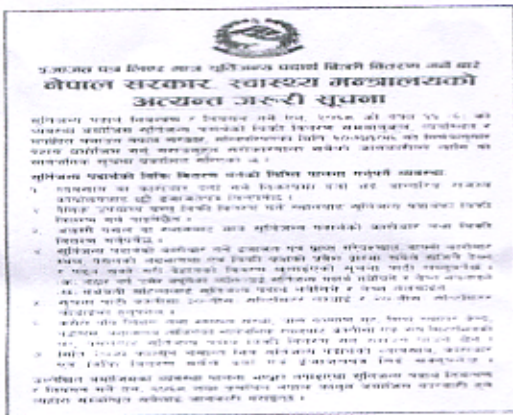
निर्देशक

सूचना टाँसको फर्म्याट

सुर्तीजन्य पदार्थको लाइसेन्सको लागि सूचना^{२०७३} साल माघ ६ गते बसेको नेपाल सरकार मन्त्रिपरिषदको निर्णय बमोजिम)

सुर्तीजन्य पदार्थ (नियन्त्रण तथा नियमन) ऐन २०६८ का मुख्य कानूनी व्यवस्था
 • सुर्तीजन्य पदार्थ (नियन्त्रण तथा नियमन) ऐन २०६८ दफा ४ बमोजिम सार्वजनिक स्थलहरूमा धूम्रपान तथा सुर्तीजन्य पदार्थ सेवन गर्न पाईदैन । कसैले सार्वजनिक स्थलमा धूम्रपान तथा सुर्तीजन्य पदार्थ सेवन गरेमा ऐनको दफा १७ बमोजिम कारवाही र सजाय पाउने छन् ।

(Handwritten signature)
 निर्देशक

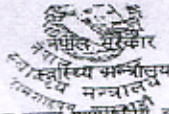
- सुर्तीजन्य पदार्थ (नियन्त्रण तथा नियमन) ऐन २०६८ दफा ५ बमोजिम सबै कार्यालय र सार्वजनिक स्थलमा धूम्रपान तथा सुर्ती सेवन निषेधको सूचना टाँस गर्नुपर्नेछ । सूचना टाँस नगरेमा ऐनको दफा १७ बमोजिम पाँच हजार रुपैयाँ सम्म जरिवाना हुनेछ ।
- सुर्तीजन्य पदार्थ (नियन्त्रण तथा नियमन) ऐन २०६८ दफा १० बमोजिम उत्पादक लगायत कसैले पनि पत्रपत्रिका तथा रेडियो, टेलिभिजन, एफ.एम, इन्टरनेट, ईमेल जस्ता विद्युतिय संचार माध्यम, अन्तरक्रिया कार्यक्रम, होर्डिङ्ग बोर्ड, भित्तेलेखन, लोगो, सङ्केत, लेख, दृश्य, आवाज चिन्ह, व्यक्ति वा अन्य कुनै पनि माध्यमबाट सुर्तीजन्य पदार्थको विज्ञापन वा प्रवर्द्धन गर्न वा कुनै कार्यक्रम, समाचार वा सूचना सम्प्रेषण वा प्रायोजन गर्न पाइँदैन । यसो गरेमा ऐनको दफा १७ बमोजिम एक लाख रुपैयाँसम्म जरिवाना हुनेछ ।
- सुर्तीजन्य पदार्थ (नियन्त्रण तथा नियमन) ऐन २०६८ दफा ११ बमोजिम कसैले पनि अठार वर्ष नपुगेका व्यक्ति र गर्भवती महिलालाई सुर्तीजन्य पदार्थ बिक्री वितरण गर्न वा गर्न लगाउन वा निःशुल्क उपलब्ध गराउन पाउँदैन । यसो गरेमा ऐनको दफा १७ बमोजिम दश हजार रुपैयाँ सम्म जरिवाना हुनेछ ।
- सुर्तीजन्य पदार्थ (नियन्त्रण तथा नियमन) ऐन २०६८ दफा ११ बमोजिम कसैले पनि सुर्तीजन्य पदार्थ प्रति आकर्षण हुने गरी बिक्री स्थलमा सजावट गर्न तथा त्यस्तो पदार्थको प्रदर्शन गर्न पाउँदैन । यसो गरेमा ऐनको दफा १७ बमोजिम दश हजार रुपैयाँ सम्म जरिवाना हुनेछ ।
- सुर्तीजन्य पदार्थ (नियन्त्रण तथा नियमन) ऐन २०६८ दफा ११ बमोजिम कसैले पनि फुटकर रुपमा चुरोट, बिँडी वा सिगारको खिल्ली बिक्री वितरण गर्न पाउँदैनन् । यसो गरेमा ऐनको दफा १७ बमोजिम दश हजार रुपैयाँ सम्म जरिवाना हुनेछ ।
- सुर्तीजन्य पदार्थ (नियन्त्रण तथा नियमन) ऐन २०६८ दफा ११ बमोजिम कसैले पनि निःशुल्क रुपमा सुर्तीजन्य पदार्थ वितरण गर्न वा उपहार दिन पाउँदैन । यसो गरेमा ऐनको दफा १७ बमोजिम दश हजार रुपैयाँ सम्म जरिवाना हुनेछ ।
- सुर्तीजन्य पदार्थ (नियन्त्रण तथा नियमन) ऐन २०६८ दफा ११ बमोजिम सुर्तीजन्य पदार्थ बिक्री वितरण गर्न इजाजत पत्र लिनुपर्ने छ । इजाजत नलिएमा ऐनको दफा १७ बमोजिम दश हजार रुपैयाँ सम्म जरिवाना हुनेछ ।
- सुर्तीजन्य पदार्थ (नियन्त्रण तथा नियमन) ऐन २०६८ दफा ६ बमोजिम कसैले पनि अन्य व्यक्तिलाई असर पर्ने गरी घर तथा निजी सवारी साधन भित्र धूम्रपान गर्न पाउँदैन ।

५२०७४ साल माघ १० गते बसेको नेपाल सरकार मन्त्रिपरिषदको निर्णय बमोजिम

(Handwritten Signature)

निर्देशक

२५/२२
०६/१९०

विषय: सहायक प्रमुख जिल्ला अधिकारी र प्रमुख प्रशासकीय अधिकृतलाई निरीक्षक तोक्ने सम्बन्धमा ।
प्रस्ताव पेशगर्न विभागीय मन्त्रीबाट स्वीकृति मिति: २०७४/०९/३०

१. विषयको सल्लाह ब्यहोरा:

नेपालको संविधानको धारा ३० (१) मा प्रत्येक नागरिकलाई स्वच्छ र स्वस्थ वातावरणमा बस्न पाउने हक हुनेछ भन्ने प्रावधान र धारा ३५ (१) मा प्रत्येक नागरिकलाई राज्यबाट आधारभूत स्वास्थ्य सेवा निशुल्क प्राप्त गर्ने हक हुनेछ भन्ने व्यवस्था रहेको छ। यस सन्दर्भमा धूमपान तथा सुर्तिजन्य पदार्थ सेवन मानव स्वास्थ्यको लागि अत्यन्त हानिकारक भएकोले सुर्तिजन्य पदार्थको आयात, उत्पादन, बिक्री, बितरण तथा सेवन गर्ने कार्यलाई न्यूनिकरण, नियन्त्रण तथा नियमन गरी सर्वसाधारण जनताको स्वास्थ्य, सुविधा र आर्थिक हितको अभिवृद्धि गर्न सुर्तिजन्य पदार्थ (नियन्त्रण र नियमन गर्ने) ऐन, २०६८ र यस सम्बन्धी नियमावली र निर्देशिकाहरू जारी भईसकेको । यसको प्रभावकारी कार्यान्वयनको लागि सुर्तिजन्य पदार्थ (नियन्त्रण र नियमन गर्ने) ऐन, २०६८ को दफा १२ (१) बमोजिम निरीक्षक तोक्न यो प्रस्ताव पेश गर्न आवश्यक देखिएको ।

२. प्राप्त परामर्श र अन्य प्रासंगिक कुरा:

देश संघीय पद्धतिमा गैरहेको, जिल्ला संख्या ७५ घाट ७७ हुन गएको र ७५३ स्थानीय तह (गाउँपालिका, नगरपालिका, उपमहानगरपालिका र महानगरपालिका) कायम भएको सन्दर्भमा संघीय पद्धतिलाई अलिमासत नभई स्थानीय तहलाई पनि सुर्तिजन्य पदार्थ (नियन्त्रण र नियमन गर्ने) ऐन, २०६८ र यस सम्बन्धी नियमावली तथा निर्देशिकाहरूको कार्यान्वयनको जिम्मेवारी दिन आवश्यक भएकोले यो प्रस्ताव पेश गरिएको छ ।

३. प्रस्ताव पेश गर्नुपर्नाको कारण र मन्त्रालयको सिफारिस:

स्वास्थ्य तथा वातावरण सम्बन्धी मौलिक हक र अधिकारलाई सुनिश्चित गर्न नेपाल सरकारले सुर्तिजन्य पदार्थ नियन्त्रण सम्बन्धी विभिन्न राष्ट्रिय तथा अन्तराष्ट्रिय योजना र महासन्धिहरूमा प्रतिबद्धता जनाइसकेको । त्यस्ता प्रतिबद्धता, योजना र कानूनहरू प्रभावकारी रूपमा पालना र कार्यान्वयन गर्न गराउन, निरीक्षकको काम कारवाहीलाई विस्तार, व्यवस्थित र प्रभावकारी बनाउन सुर्तिजन्य पदार्थ (नियन्त्रण र नियमन गर्ने) ऐन, २०६८ को दफा १२ (१) बमोजिम निरीक्षक तोक्न नेपाल सरकार, मन्त्रपरिषद् समक्ष प्रस्ताव पेश गर्न माननीय स्वास्थ्य मन्त्रीबाट मिति २०७४/०९/३० मा स्वीकृती प्राप्त भएकोले नेपाल सरकार (कार्यसम्पादन) नियमावली, २०६४ को अनुसूची १ को बिषय संख्या ४९ बमोजिम यो प्रस्ताव पेश गरेको छु ।

४. निर्णय हुनुपर्ने ब्यहोरा:

- (१) सुर्तिजन्य पदार्थ नियन्त्रण र नियमन गर्न सबै जिल्ला प्रशासन कार्यालयका ७७ जना सहायक प्रमुख जिल्ला अधिकारीहरूलाई निरीक्षक तोक्ने र कुनै जिल्लामा २ जना वा सो भन्दा घडी सहायक प्रमुख जिल्ला अधिकारी रहेको भए सोही जिल्लाको प्रमुख जिल्ला अधिकारीले निरीक्षक तोक्ने गरी अधिकार प्रत्यायोजन गर्ने ।
- (२) सुर्तिजन्य पदार्थ नियन्त्रण र नियमन गर्न सबै गाउँपालिका, नगरपालिका, उपमहानगरपालिका र महानगरपालिकाका ७५३ जना प्रमुख प्रशासकीय अधिकृतहरूलाई निरीक्षक तोक्ने ।
मिति: २०७४/१०/०२

(डा. पुष्पा चौधरी)
सचिव

(Handwritten signature)

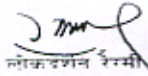
निर्देशक

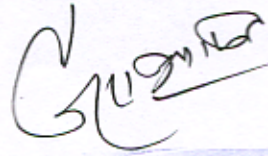
श्री अचिव,
स्वास्थ्य मन्त्रालय ।

महायुक्त प्रमुख जिल्ला अधिकारी र प्रमुख प्रशासकीय अधिकृतलाई निरीक्षण गर्नको विषयको स्वास्थ्य मन्त्रालयको नं. ३१/२२-०३२/१०/३ को प्रस्ताव म.प्र.सं. २१/०३४ तमि २०३४/१०/१० को मन्त्रपरिषदको बैठकमा दिना मुद्रा मध्येमा नेपाल सरकार, मन्त्रपरिषदको स्वास्थ्यमन्त्रिमण निर्णय गरेकोको संदर्भमा स्वास्थ्य मन्त्रालयको कार्यालयबाट दिना मध्येमा २०३४ को नियम २९ अमोजिम अनुसंधान गरेकोछु -

नेपाल सरकारको निर्णय -

प्रस्तावमा लेखिएअनुसंधान गर्ने -

(लोकेश्वर श्रेष्ठ)
मुख्यमन्त्रिय
२०३४/१०/१०

निर्देशक

जनसंख्या, स्वास्थ्य, शिक्षा, सूचना तथा संचार केंद्र

संस्था संख्या: १०४/५४
दिनांक: २०७३/०९/१०

राष्ट्रिय स्वास्थ्य शिक्षा, सूचना तथा संचार केन्द्र

संस्था संख्या: १०४/५४

संस्था संख्या: १०४/५४

दिनांक: २०७३/०९/१०

विषय : निरीक्षक लोकिएको सम्बन्धमा

श्री जिल्ला जन/स्वास्थ्य कार्यालय,
३३ बट्टे
श्री गाउँपालिका, नगरपालिका, उप-महानगरपालिका, महानगरपालिका,
३२३ बट्टे।

सम्बन्धित मन्त्रालयमा नेपाल सरकारको निर्देशको मिति २०७४/१०/१० को तल्लो अनुसूची मुनिर्णय पदार्थ नियन्त्रण र नियन्त्रण गर्ने विषय २०७३ को उपपत्र १२/१/१ धर्तीर्णय पदार्थ नियन्त्रण र नियन्त्रण गर्ने तपार्थिणय निरीक्षक लोकिएको व्यहोरा धर्तीर्णय अनुसूची राखेछु।

तपार्थिणय

१. मुनिर्णय पदार्थ नियन्त्रण र नियन्त्रण गर्ने सधै जिल्लाका प्रशासन कार्यालयका ३३ जना सहायक प्रमुख जिल्ला अधिकारीहरूलाई निरीक्षक लोकिएको र दुनै जिल्लाका २ जना वा सो संख्या बढी सहायक प्रमुख जिल्ला अधिकारी संख्या भए, सोही जिल्लाको प्रमुख जिल्ला अधिकारीले निरीक्षक लोकिएको सही अधिकार प्रत्यार्णय गर्ने।

२. मुनिर्णय पदार्थ नियन्त्रण र नियन्त्रण गर्ने सही गाउँपालिका, नगरपालिका, उप-महानगरपालिका र महानगरपालिकाका ३२३ जना प्रमुख प्रशासनिक अधिकारीहरूलाई निरीक्षक लोकिएको।

सुनिल राज शर्मा
निर्देशक

०१०/५४

निर्देशक

